

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententiæ adversariorum proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

pro obiecto producendo existentiam, & conno-
tat, ut obiectum terminativum illam, & essen-
tiam actualem quod obiectum producendum non
est possibilitas existentia, nec ipsa existentia
ab æterno existens actu, hoc est in actu exercito,
sed potius in actu signato, idest existentia illa,
quæ pos. nam producitur actualis positiva est,
& quæ si producat talis erit; unde existentia
ratione cuius, convenit creaturis possibilibus, fa-
ctib. itas est existentia actualis, non propterea
actualis, sed propterea exercita reduplicative, quia per
hanc reduplicationem significatur non solum
actualitas, & realitas existentia, sed etiam actua-
lis eius effectus, vel quasi effectus formalis, atque
adeo essentia realiter, & a parte rei actu existens
est ipsa actualis existentia, quæ est terminus pos-
sibilitatis per quam formaliter constituitur crea-
tura possibilis in ratione entis possibilis, quam
propterea erit terminus actionis per quam creatura
possibilis extrahitur à potentia causarum ad rea-
le esse proprium extra causas, quo sensu intelli-
gendos existimo eos, qui dicunt existentiam actua-
lem importari ab ente possibili non in actu exer-
cito, sed signato intelligere; aut significare per
actum exercitum non solum existentiam specifi-
cative exercitam, sed ipsam propterea exercitam, si-
ve propterea actualiter extrahit rem extra causas ipsa
existentia, per actum vero signatum explicare
existentiam actualem, non sub ea ratione qua
actu extrahit rem extra causas, sed sub ratione
termini realis tam negationis, quam actionis
omnipotentia; unde inter existentiam possibi-
lem, & inter ipsam propterea exercitam in ordine ad
hoc negotium explicandum designari poterit per
conditionalem supra positam medium, ipsam
scilicet existentiam actualem secundum se, non
exprimendo an sit producenda, vel sit potens
produci, sed solum cognoscendo illam secundum
se, quatenus ex se, & in se propterea est terminus ta-
lis negationis, & actionis divina, quando exer-
cetur est positiva entitas, quæ licet ab æterno non
sit actu, nihilominus ita ut ac producitur est po-
sitiva entitas actualis, idest est actualitas positi-
va, per quam terminat creatura actionem divi-
nam producentem quod non est novum, nec solum
secundum nostra principia dicta; si quidem
in ipsa omnipotentia, & in scientia divina potest
fieri eadem interrogatio, cui non solum nos, sed
etiam ipsi adversarii debent respondere; nam cer-
tum est omnipotentiam quatenus est virtus pro-
ductiva connotare existentiam, de ipsa enim exi-
stentia connotata ab omnipotentia quæro, an sit
possibilis vel actualis; si possibilis est solum ne-
gatio; si dicatur esse actualis est falsum loquen-
do ab æterno, quia ab æterno existentia actu non
est nec potest dici connotare existentiam; solum
ratione possibilitatis, quia omnipotentia ut dixi-
mus, diverso modo connotat existentiam, ac pos-
sibilitatem; nam possibilitatem non respicit ut
faciat, & producat, quia possibilitas in vestra sen-
tentia est improductibilis, & independens à Deo,
ac proinde nullo modo potest produci in se, quæ
possibilitas ut distinguitur ab existentia non
respicitur ab omnipotentia, nisi sub ratione ob-
iecti formalis sub quo; existentia autem respicitur
vel connotatur ab omnipotentia tanquam
terminus, qui in se potest produci à Deo, & de-
pendere ab omnipotentia divina; ergo non solum
ratione possibilitatis, sed ratione propriæ entita-
tis connotatur ab omnipotentia, non tanquam

R. P. Ideph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

quid negativum, sed potius tanquam quid posi-
tivum, quod secundum se tale est, licet actu non
sit, quia licet aliqua entitas positiva actu non sit,
non ideo est ipsa negatio sui, quia idem non po-
test esse contradictorium sui ipsius, quia talis
transitus aut conversio in sui contradictorium,
hoc est, quod fiat ipsum contradictorium est im-
possibile ut supra vidimus, quare dicendum est
omnipotentiam connotare existentiam, quæ licet
ab æterno non fuerit, nihilominus ex se, & secun-
dum se positiva actualitas est, quæ propositio, ut
potest æternæ veritatis explicanda est per condi-
tionales supradictas eo modo, quo supra data
opera, explicuimus propositiones æternæ veri-
tatis.

QVÆSTIO III.

Cuius negatio sit possibilitas formaliter.

SECTIO I.

Sententia adversariorum proponitur.

PRIMA sententia asserit possibilitatem
reum formaliter immediate esse nega-
tionem repugnantiam; unde formaliter,
& primario in hac sententia est non repugna-
tia ad existendum, & ideo vocatur negatio non
pura. Probatur hæc sententia, quia creatura im-
mediate, primario, & formaliter ratione possibi-
litaris est non repugnans existere; ergo possibili-
tas est non repugnans ad existendum, quia eo
modo est forma, ac est effectus formalis illius, sed
non repugnans ad existendum est negatio rep-
ugnantia, sicut non visus est negatio visus; ergo
possibilitas primario, & formaliter.

Secunda sententia est, possibile, seu quod non
implicat contradictionem formaliter esse meram
& puram negationem; sic P. Vazq. & P. Suarez
diverso tamen modo explicantes suam mentem,
P. Suarez sic suam sententiam exponit, dicendo
possibilitatem nihil esse aliud, quam negationem
puram, excludentem repugnantiam terminorum
positivorum, quos si Deus operetur realiter inter
se coniungentur eo quod inter se non repug-
nent, & post multa sic concludit n. s. sect. 3. disp.
31. mer. fatendum ergo necessario esse seclusa enti-
tate existentia quæ per effectum aliquam
comunicatur, ipsam entitatem essentiam omnino
nihil esse, & in principio sectionis sic ait, præciso
esse existentia essentiam non esse rem aliquam,
sed omnino esse nihil; non autem repugnantiam
his verbis tribuit possibilitati num. 3. ex mente
Capreoli, (quam sequitur) ex parte creatura di-
cit, quandam aptitudinem, seu potius non repug-
nantiam ut in tali esse à Deo producatur, & in
principio illius sectionis, sic ait obiectum huius om-
nipotentia, quasi motivum, sub quo, seu ratio
propter quam existentia non repugnat esse, non
est aliquid sed pura negatio alicuius, hoc est pu-
rum, & omnino nihil, quatenus ex se excludit
omnem entitatem, quam includit esse positivum:
hæc omnia docet P. Suar. com. 2. mer. disp. 31. sect. 2.
& 4. & tom. de Deo, tract. 1. lib. 3. cap. 9. num. 16.

Probatur sic primo Verbis P. Suarez, creatura;

ooo &

& illius essentia de se prius quam à Deo acta fiat, nullum habet in se verum esse reale, ac proinde præcisa existentia est purum nihil: sed non nihil, quod implicet; ergo quod non repugnat esse, ergo possibilitas creaturæ est purum nihil, & pura negatio; sed non ita pura ut est illud, quod repugnat.

4. Confirmatur, quia si possibilitas non esset purum nihil, Deus rem aliquam non posset in nihilum redigere; quia semper maneret aliquid rei, scilicet essentia, & similiter non creasset Deus omnia ex nihilo: sed ex vno esse transmutasset illa in aliud.

Secundo; nam vel talis potentia manet in re producta, vel non manet; si non manet, nihil reale esse potest, quomodo enim illud ens, quæcumque esse fugitur, si aliquid positivum, & reale esset, destrueretur per productionem entis in actu; si vero illa potentia manet in re producta, iam illa potentia non est obiectiva tantum: sed etiam subiectiva, nec res fierent ex nihilo: sed ex præsupposita potentia tanquam ex subiecto, vel materia ex qua fit res.

5. Pater autem Vasq. 1. p. disput. 104. cap. 6. à n. 27. sic suam mentem reterat, dicendo possibile, seu quod non implicat contradictionem sumi posse dupliciter formaliter, & materialiter; priori modo significari ait meram, & puram negationem; posteriori entitatem aliquam illa negatione explicatam, cui negatio formalis veluti innititur, & in hac negatione dicit consistere rationem formalem eius, quod non implicat contradictionem, & possibile nominatur in quantum tale est, & ut est obiectum divinæ omnipotentiae.

6. Probat sic; Dei omnipotentia non pender à rebus, & intelligi potest atque explicari solum per hoc, quod dicitur esse attributum seu potentiam quæ possit facere, quicquid non implicat contradictionem: ergo id solum est formaliter obiectum illius potentiae, quod possibile dicitur, quæ nihil aliud est quam pura negatio, itaque conveniunt Suares, & Vasques in hoc, quod possibilitas sit pura negatio, in quo distinguitur eorum opinio à prima, quæ asserit possibilitatem non esse puram negationem, addit P. Suarez, in quo differt à P. Vasquez, possibilitatem eo quod pura negatio sit, esse purum nihil.

SECTIO II.

Nostra sententia ponitur, & probatur.

7. Prima conclusio: possibilitas non consistit, in immediata, & primaria negatione repugnantiae; id est non est contradictorium primum, & immediatum repugnantiae.

8. Probat primo, quia contradictoria sunt immediate, & maxime opposita: sed possibilitas non potest maxime opponi repugnantiae: ergo possibilitas non est contradictorium immediatum repugnantiae: nec immediata ac primaria negatio illius: maior est ipsa definitio contradictorium; minor probatur, illa quæ maxime conveniunt essentialiter non possunt maxime opponi inter se essentialiter: sed possibilitas, si negatio formalis est, & non positivum ens, ratione cuius vocatur ab adversariis negatio non pura, maxime convenit essentialiter cum repug-

nantia, quæ etiam negatio est, & ideo vocatur negatio pura: ergo non possunt opponi maxime. Maior sic probatur, quia oppositio est non convenientia in quantum oppositio est, quia oppositio est repugnantia, & repugnantia est non convenientia; Vnde maxima oppositio maxima non convenientia est, & ideo solet poni maxima oppositio seu repugnantia, quæ contradictio est communiter à Doëtoribus inter duos terminos, quorum unus est positivus, & alter negativus; inter quos nulla potest dari convenientia in ratione superiori essentiali, & si aliqua datur est longissima, & remotissima in aliqua denominatione; nullo autem modo in ratione essentiali, utriusque communis, quia cum vnum contradictorium sit non esse alterius, & vnum destruat per aliud non potest per suum ipsum esse, quo vnum contradictorium destruitur ab altero, convenire maxime cum illo, quia iam idem maxime conveniret, & non conveniret maxime cum eodem, vnde idem esset, & non esset.

Illam minor sic probatur, ea quæ sunt duæ species, & conveniunt in generica ratione immediata, maxime conveniunt essentialiter: sed negatio pura, & non pura sunt duæ species negationis ut sic, & conveniunt in negatione tantum in genere immediato: ergo negatio pura, & non pura, quæ idem sunt quod repugnantia, & non repugnantia ad existendum, conveniunt maxime essentialiter: ergo non possunt opponi maxime essentialiter.

Confirmatur, quia quando duo conveniunt, 10 in aliqua ratione communi, etiam si differant per differentias essentialiter oppositas non possunt opponi contradictorie: sed possibile, & impossibile conveniunt intrinsece in ratione negationis ut sic: ergo, &c. Maior est evidens, & à me probata: minor etiam est evidens, quia possibile ut concedunt adversarij, & etiam impossibile essentialiter sunt negatio: ergo conveniunt intrinsece in ratione negationis: ergo possibile immediate, & per se ipsum non opponitur contradictorie impossibili: sed ratione sui debet ita opponi alicui termino: ergo assignandus est huiusmodi terminus positivus cui opponatur: sed non est alius nisi existentia, quod est contra adversarios.

Dices convenientiam illam repertam inter repugnantiam, & possibilitatem, non esse maximam convenientiam, quia datur alia maior, scilicet duorum individuorum in eadem specie, ut est convenientia, quæ reperitur inter Petrum, & Paulum in eadem specie hominis.

Sed contra, quia licet illa non sit maxima, cum specifica, nihilominus est maxima generica, quia est convenientia in ultimo genere negationis, & etiam est maxima inter alias, ut est inter duas res diversi gradus, & ordinis, ut est convenientia, inter accidens & substantiam, inter modum & rem, inter Deum & creaturam: sed demus non esse maximam in eo sensu, nihilominus non potest negari, quin sit maxima ut non possit fundari contradictionem, & ut opponatur maximæ disconvenientiæ repertæ inter duos terminos contradictorios quod sufficit ad nostram conclusionem, ut videre est inter duas species positivas, v. g. inter hominem, & leonem, quæ ex eo quod conveniunt in genere, licet distinguantur specie, non sunt contradictoriæ, nec possunt